

muistio

AIKA: torstai 29.9.2011 klo 13.10–15.30

PAIKKA: Vaasan sosiaali- ja terveysvirasto, Vaasanpuistikko 20 B 2. krs, neuvotteluhuone

Osallistujat:

Erkki Penttinen
Hilkka Sundqvist
Pirjo Wadén
Peter Granholm
Hanna-Maija Kokko
~~Alice Backström~~
~~Marjatta Kiviranta~~
~~Liisa Hiltunen~~
Tarja Paikkala
~~Kirsi Louhi Timmerbacka~~
Katja Kurunsaari
Varpu Rajaniemi
Seija Ollila
~~Marjo Hannu-Jama~~
Maritta Vuorenmaa
~~Raimo Koivisto~~
~~Tony Pellfolk~~
Arto Rautajoki
Tuula Mulju siht.

Henkilökohtainen varajäsen:

~~Matti Paloneva~~
~~Teemu Paavola~~
~~Yvonne Holming~~

~~Hannu Joutsela~~
~~Esko Kuoppala~~
~~Maija Nyystilä~~

~~Gunilla Jusslin~~

~~Virpi Hagström~~

Ulla Isosaari
~~Susanne Jungerstam~~

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
- 3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
- 4§ Tiedotusasiat
- 5§ Tietotutannon kehittämisestä Pohjanmaalla
- 6§ Aluehallintoviraston ja SONet BOTNIA:n neuvottelu
- 7§ Kaste-hankkeiden tilanne ja hakuvalmistelu sekä uusi Kaste-ohjelma II
- 8§ Muut asiat
- 9§ Kokouksen päättäminen

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.10.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin. Ohjausryhmän jäsen Kärkullasta, Kirsi Louhi-Timmerbacka vapautettiin ohjausryhmän jäsenyydestä työpaikan vaihdon vuoksi.

3§ Pöytäkirjan tarkistaminen

Päätös: Pöytäkirja hyväksyttiin.

4§ Tiedotusasiat

- Hyvinvoiva ja terve Pohjanmaa – seminaarissa esitelly uusi julkaisu Kohti sosiaalisesti kestävää hyvinvointia. Näkökulmia Pohjanmaalta. toim. Vartiainen & Vuorenmaa. on tilattavissa julkaisumyynnistä <http://www.uwasa.fi/julkaisusarjat/luettelo/?julkaisu=648> sekä ladattavissa ilmaiseksi samalla sivulla. Julkaisussa eri kirjoittajat ja tutkijat tarkastelevat pohjalaista hyvinvointia.
- 12.10. esitellään Åbo Akademilla uutta terveydenhuoltolakia
- Pienet pohjalaiset päihdepäivät 14.–15.11. Seinäjoella
- Sijaishuollon päville Vaasaan on ilmoittautunut 750 osallistujaa. Nuorille on järjestetty päville oma foorumi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5§ Sosiaalialan tietotuotannosta Pohjanmaalla

Sosiaalialan tietotuotanto on yksi keskeinen aihe vuosien 2011–2012 toimintasuunnitelmassa. SONet BOTNIAN ylimaakunnallinen tietotuotannon kehittäjäryhmä aloittaa toimintansa kokouksessaan Vaasassa to 27.10. klo 13. Tietotuotannon kehittäjäryhmän jäsenet näkyvät liitteessä 1. ja tietotuotannon sisältöjä liitteessä 2.

Esitys: Ohjausryhmä keskustelee ja priorisoi tässä vaiheessa tietotuotannon sisältöjä. Ohjausryhmän keskustelussa evästetään Pohjanmaan edustajia kehittäjäryhmän toimintaa varten alueen toiveiden näkökulmasta.

Asian käsittely: Tiedon tuottamisen pohjaksi voidaan ajatella malli(Liite 3.), jossa ovat kokemuksellisesti rakentunut, ammatillisesti orientoitunut sekä tilastokäytännöistä ohjautuva tieto muodostamassa kokonaiskuvaa hyvinvoinnin alueellisesta tilasta. Keskustelussa todettiin, että tietoa on olemassa, eikä kaikki ole tilastoissa, vaikka tilastot tulevatkin ensimmäisenä mieleen. Tiedon tuottaminen voi olla samalla osallistavaa toimintaa sekä kehittämistyötä.

Tarve ja arvioita:

- Indikaattorien lisäksi on saatava kuvioon em. lisäksi paikallisuus esille. Se voidaan täydentää paikkatiedon avulla.
- Kun tilastotieto on käytettävissä, se on usein jo vanhaa esim. koulutusterveyskysely tai Sotkanetin tiedot. Myös Facebook voisi olla käytettävissä tiedon tuottamiseen kansalaisilta. Kouluterveystiedon hyödyntäminen on tärkeä.
- Sähköisten välineiden mahdollisuudet esim. toimeentulotukihakemukseen liitettävä palaute.

- Sosiaalityöntekijätilannetta koskeva tieto tarvitaan(indikaattori). Kaste-ohjelmassa on lääke-ritilannetta koskeva indikaattori.
- *Miten saadaan kokonaiskuva tilanteesta? Tähän kysymykseen vastauksia alla.*
- Kokonaisuus voidaan saada sovittamalla suunnitelmallisesti yhteen kaikki em. näkökulmat.
- Asiakasnäkökulma on tärkeä kehitettävä kohta tietotuotannossa. Samoin asiantuntijatiedon hankkimisen kehittäminen sekä erilaiset menetelmät. Käytäntötutkimukselle ja käytännölläheiselle tiedon tuottamiselle on tarvetta.
- Hyvinvointibarometria, joka perustuu asiantuntijatietoon, voidaan täydentää yhdistämällä siihen tilastot ja asiakasnäkökulma
- Nyt on hyvä tilanne koota, arvioida ja systematisoida tietoa kehittäjäryhmän avulla sillä osaamisella, jota maakunnassa on. Näin siksi, että tietotuotanto on kehittynyt viime vuosina.
- Tarvitaan substanssikohtaista ja kohderyhmien kautta saatavaa tietoa. Näin päästään kiinni myös erityiskysymyksiin. Substanssinäkökulman tehtävänä on tuottaa tietoa siitä, mitä tarvitaan.
- Sosiaalityön näkökulma tietotuotannossa selvästi myös esille. Tutkimusta sekä ideoita tarvitaan.
- Tiedon tuottaminen sisältää samalla osallistamisen ja kehittämisen esim. ammatillisesta näkökulmasta työntekijöitä ajatellen. Sosiaalinen raportointi on eräs tärkeä tapa tuottaa tietoa asiakastyön pinnasta.
- Kansalaisraati-pilotit eri kohderyhmille meneillään.
- Tutkimustiedon avulla tietotuotantoon voidaan tuoda mukaan pitkäkestoisuus ja vaikuttavuutta koskeva tieto. Kehittäjäryhmän toiminnalle linjataan tarpeiden pohjalta pidemmän ajan tavoitteet ja yhteistyö. Kehittämiseen saatetaan tarvita vielä maakunnalliset koordinaatioryhmät.
- Poliittisten päättäjien sitouttaminen tietotuotannon kehittämiseen ja tiedon keräämiseen on tärkeää.

Tietotuotannossa on tällä hetkellä olemassa valtakunnallinen työryhmä ja uuteen Kaste-ohjelmaa on tulossa osaohjelma hyvinvoinnin tietoperustan kehittämistä varten. Tähän osioon ehditään vielä viedä kehittämisohdotuksiakin alueelta.

Päätös: Välitetään tämä kehittäjäryhmään tiedoksi. Tietotuotantoasiaan palataan kehittäjäryhmän kokoontumisen jälkeen.

6§ Aluehallintoviraston ja SONet BOTNIA:n neuvottelu

Aluehallintovirastolla ja SB:lla on yhteistyötapaaminen lokakuussa. AVIn rooli on muuttunut organisaatiouudistuksessa kehittämisen osalta. Tapaamisessa keskustellaan tietotuotannosta ja esillä on myös yhteistyökokousten aiheita kuntien kanssa. Tähän mennessä tiedossa on kuntien toiveita omavalvonnasta sekä vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen rajanvedosta vanhuspalvelujen kanssa.

Esitys: Ohjausryhmä esittää toiveita, joita otetaan esille em. neuvottelussa.

Asian käsittely: Esille nousivat vammaispalveluista em. kuljetuspalvelu sekä henkilökohtainen apu suhteessa vanhuspalveluihin. Näitä voitaisiin käsitellä työkokouksessa SB:n ja vammaispalveluhankkeen järjestämässä työkokouksessa kuntien ja AVIn edustajien kanssa. AVIn järjestämät koulutustilaisuudet koetettiin tärkeiksi ja niistä toivottiin ilmoitettavan aiemmin osallistumismahdollisuuksien takia. Muina kysymyksinä olivat asumispalveluyksiköitten suositusten velvoittavuus käy-

tännössä. Toivottiin, että järjestetään sosiaalijohdon ja AVIn yhteistapaaminen Pohjanmaan ohjausryhmän kokouspäivän yhteydessä.

Päätös: Esitykset otetaan yhteistyötapaamisessa esille.

7§ Kaste-hankkeet ja uusi Kaste-ohjelma II

Uudet Kaste-hankkeet ovat käynnistymässä vielä Kaste I -ohjelman mukaisina. Ohjelmakausi on vaihtumassa. Viimeinen Kaste-haku 2008–2011-ohjelmaan on vuoden loppuun mennessä. Uutta Kaste II -ohjelmaa valmistellaan ja siihen liittyvä Väli-Suomen toimintasuunnitelma valmistellaan tammikuuhun 2012 mennessä.

Esitys: Tehdään katsaus käynnistyvien Kaste-hankkeiden tilanteeseen (Välittäjä, Kasper II, IkäKaste, SOS-hanke). Samoin nyt mahdollisesti haettavaan hankkeisiin (Potku ja vammaispalveluhanke). Käydään Kaste II-ohjelman sisältöä ja aikataulua läpi pääpiirteissään tämän hetken tietojen varassa. Keskustelu Pohjanmaan tilanteen kannalta.

Kaste II – ohjelmaan on Väli-Suomen aluejohtoryhmässä jo ollut esillä:

- ylisektorisen johtamisen hanke
- Sähköinen hyvinvointikertomus
- paikkatietotohanke

Asian käsittely: Tänä vuonna rahoituksen saaneissa hankkeissa on parasta aikaa henkilöstön rekrytointi käynnissä (Kasper II, Välittäjä sekä SOS-hanke). Jatkohakemuksen laadinta on suunnitteilla vammaispalveluhankkeessa sekä Potku-hankkeessa ja niihin voivat uudet toimijatkin nyt kytkeytyä mukaan. Hakemukset jätetään vuoden 2011 loppuun mennessä.

Uuden kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman (Kaste 2012–2015) käytäntöjä on hiottu ja esim. hakuajat muuttuvat kuntien vuosikellon mukaisiksi niin, että ensi vuonna hakuaika päättyy 30.9.12 ja päätöksen tulevat niin, että hankkeet voivat käynnistyä vuoden alusta. Kaste-ohjelmakaudelle laaditaan vuoden alussa alueellinen toimintasuunnitelma, johon alueelta ja maakunnista toimitetaan tiedot tarpeista ja kehittämisideoista. Näitä voi toimittaa kehittämissuunnittelijalle Väli-Suomen toimintasuunnitelmaa varten.

Kaste-ohjelma tulee sisältämään kuusi osaohjelmaa ja niiden toimeenpanoon varataan 17,5milj. euroa (nykyisessä 25–26 milj.), josta käytännössä 15 milj. on käytettävissä. Hankekoko pienenee ja ne ovat keskisuuria hankkeita, juurruttamishankkeita sekä pienempiä pilotteja nk. Kastehelmiä. Osaohjelmiksi ovat ehdolla

1. Syrjäytymisen ja terveysongelmien ehkäiseminen ja vähentäminen
2. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden ja palvelukokonaisuuksien uudistaminen
3. Ikäihmisten hyvinvoinnin ja palvelujen parantaminen
4. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin ja palvelujen parantaminen
5. Työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittäminen sekä
6. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietoperustan ja tiedonhallinnan vahvistaminen.

Tietohallinnan rahoittamismahdollisuus on uusi ja palautteen perusteella mukaan tullut ohjelmakohta. Lisätietoja vielä liitteenä olevassa power point –esityksessä.

Kaste-hankkeille toivottiin yhteisten nimittäjien etsimistä ja näihin aiheisiin esim. yhteistä työryhmää. Yhteistyötä hankkeet voivat/on tarpeen tehdä arvioinnissa, vistinnässä ja levittämissuunnitelman ja tuloksista viestimisen osalta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

10§ Muut asiat

Ajankohtaisia tapahtumia

- Työkokous Sähköisestä hyvinvointikertomuksesta
Paikka: Vaasan sosiaali- ja terveystoimi, Vöyrinkatu 46, kokoustila kellarikerroksessa
Aika: ke 28.9. klo 12.30–15.30
- Pohjanmaan Perhekaste hankkeen alueelliset seminaarit hankkeen kehittämistyöstä vuosina 2009–2011
- Henkilökohtaisen avun kehittämiseen keskittyvän HAVU -hankkeen päätösesseminaari 5.10.2011 klo 12.30–16.00 Seinäjoella
- Sanoista tekoihin
Järjestöjen ja julkisen strateginen yhteistyö - millainen on yhteinen visiomme?
10.10.2011 klo 12.00–16.30 Vaasan ammattikorkeakoulun auditorio (Wolffintie 30)
- Pienet Pohjalaiset Päihdepäivät Seinäjoella 14.–15.11.2011. Viidennen kerran järjestettävät päivät saapuvat nyt toistamiseen Etelä-Pohjanmaalle ja Seinäjoelle.

Opetusklänikka-hankkeeseen on rekrytoitu henkilöstö. Henkilötyövuosi koostuu kahden työntekijän suorittamasta työstä ostopalveluna. Kuntaedustajat pyydetään nimeämään opetusklänikan ohjausryhmään yhteistoiminta-alueittain.

Sosiaalityön koulutuksen työryhmässä ovat mukana Social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet, Åbo Akademi, Yliopistokeskus Chydenius, Jyväskylän yliopisto, Vaasan yliopisto, Pohjanmaan liitto sekä Vaasan kaupunki. SOnet BOTNIAsta Arto Rautajoki liittyy työryhmään. Työryhmän tehtävänä on miettiä, miten sosiaalityön koulutus saadaan vakiinnutettua alueellamme.

11§ Kokouksen päättäminen ja seuraavat kokoukset

Seuraava kokous on sovittu pidettäväksi 21.11. klo 13. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.30.

Liite 1.**SONet BOTNIAn ylimaakunnallinen tietotuotannon kehittäjäryhmä 2011–2012****Pohjanmaan ELY-keskus**

Olli Peltola
 Projektipäällikkö
 PL 131, 65101 Vaasa
 puh. 050 3128727
olli.peltola@ely-keskus.fi

Tilastokeskus

Leila Kaunisharju
 Kalevankatu 12, 60100 Seinäjoki
 puh. (06) 429 0641, 0500 563 032
leila.kaunisharju@tilastokeskus.fi

Etelä-Pohjanmaan liitto

Marko Rossinen
 kunta-asiamies
 PL 109, 60101 Seinäjoki
 puh. 040 356 3933
marko.rossinen@etela-pohjanmaa.fi

Alavuden kaupunki

Maria-Liisa Nurmi
 perusturvajohtaja
 (varahenkilö, sosiaalityön päällikkö Jutta Paavola)
 PL 14, 63301 Alavus
maria-liisa.nurmi@alavus.fi

Pohjanmaan liitto

Irina Nori
 kehittämissuunnittelija
 Hietasaarenkatu 6
 PL 174, 65101 Vaasa
 puh. 0440 320 644
irina.nori@obotnia.fi

THL / Vaasan alueellinen toimipaikka

Maritta Vuoremaa,
 kehittämisspäälikkö
 Sarjakatu 2 C/2, 65320 Vaasa
 puh. 040 513 3024
maritta.vuoremaa@thl.fi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Ritva Haapala
 ylitarkastaja
 (varahenkilö, ylitarkastaja Aija Ström)
 PL 200, 65101 Vaasa
 puh. 040 522 0322
ritvah.haapala@avi.fi

STKL

Tuula Peltoniemi, Kehittämisspäälikkö
 Koskenalantie 16(Mediwest)
 60200 SEINÄJOKI
tuula.peltoniemi@stkl.fi

Pietarsaaren kaupunki

Peter Granholm
 Kehittämisspäälikkö
 PL 111, 68601 Pietarsaari
 puh. (06) 785 1247
peter.granholm@jakobstad.fi

Vaasan yliopisto

Seija Ollila
 HTT, Yliopistonlehtori
 PL700, 65101 Vaasa
 puh. 06 3248 408; 044 5085805
seija.ollila@uwasa.fi; seija.ollila@netikka.fi

Kokkolan kaupunki

Jussi Salminen,
 Sosiaali- ja terveysjohtaja
 PL 43, 67101 Kokkola
jussi.salminen@kokkola.fi

Kokkolan Yliopistokeskus Chydenius

Jouni Kaipainen, KTM
 Jyväskylän yliopisto
 Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
 PL 567, 67701 Kokkola
 puh. 040 7048 882
jouni.kaipainen@chydenius.fi

Närpiön kaupunki

Pirjo Waden
 Kyrkvägen 2
 64200 NÄRPIÖ
pirjo.waden@narpes.fi

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Timo Toikko, yliopettaja
timo.toikko@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Teemu Puolijoki,
 Huhtalantie 53, 60220 SEINÄJOKI
teemu.puolijoki@epshp.fi

Seinäjoen kaupunki

Harri Jokiranta, Apulaiskaupunginjohtaja
 Sosiaali- ja terveyskeskus
 PL 229, 60101 SEINÄJOKI
harri.jokiranta@seinajoki.fi

Kokkolan kaupunki

Liisa Ahonen, Kehittäjäkoordinaattori
 Kauppatori 5, 67100 KOKKOLA
liisa.ahonen@kokkola.fi

FSKC

Torbjörn Stoor
Verkställande direktör
Tavastvägen 13
00530 HELSINGFORS
torbjorn.stoor@fskc.fi

Vaasan kaupunki

Erkki Penttinen
Tulosaluejohtaja sosiaalityö ja perhepalvelut
(varajäsen kehitysjohtaja Teemu Paavola)
PL 201, 65101, Vaasa
erkki.penttinen@vaasa.fi

Liite 2.

Tapa tuottaa tietoa	Tarkoituksena tuottaa tietoa	Miten kehitämme: toteutuksesta
Kastehankkeisiin liittyvä tietotuotanto erityisesti SOS-hankkeessa	- Käyttäjän näkökulma - Tietoa asiakkuuksista - Tietoa käytännönläheisesti asiakastyön pinnasta - Sosiaalisen hyödyn (vaikuttavuus) määrittämisen ja toteutuksen etsiminen	
Sosiaalinen raportointi	- asiakastyössä syntyneen tiedon tuominen käyttöön tuominen - hiljainen tieto ja heikot signaalit esille varhain - asiakkaat voivat olla – laadullista tietoa palvelujen ja työmenetelmien kehittämiseen sekä myös päätöksentekoon	
Sähköinen hyvinvointikertomus	- systemaattisesti tietoa hyvinvointikertomuksen muodossa kunnan/yhteistoimintalueen/maakunnan hyvinvoinnin tilasta, myös talouden seurantaan kytkettynä - sis. ATH ja indikaattoritietoa - yhteys strategioiden seurantaan	- aluksi työkokous
INDI-yhteistyö THL:n kanssa	- hyvinvoinnin tilan seuranta ja muutokset ja vertailutieto - pohjana enimmäkseen tieto palvelujen käytöstä	- Käyttäjäpaneeliin osallistuminen loppuvuodesta 2011 - Jatkamme sosiaalialan indikaattorien täydentämistä ja kehittämistä? - Miten tulkitaan?
ATH-	- Tutkimuksen avulla kerätään väestöryhmittäistä seurantatietoa keskeisistä ilmiöistä, joista ei saada tietoa rekistereistä	2012 aikana alue- ja paikkatietotutkimus pohjanmaalla
Hyvinvointibarometri	- Asiantuntijatietoon perustuva arvio hyvinvoinnin tilasta ja kehitymisestä - kysely	
Ylimaakunnallinen tietotuotannon kehittäjäryhmä		
Tutkimusyhteistyön esimerkkejä		

Liite 3.

